

Wt. św. Antoniego Pad.
Sr. św. Bazylego W.
Czw. Boże Ciało.
Piąt. św. Bonona M.
Sob. św. Jolenty W.
Niedz. NMP. Nieust. pom.
Pon. św. Gerwazego.

Wschód słońca: godz. 3 m. 39
Zachód słońca: godz. 8 m. 20
Dług. dnia: godz. 16 m. 41
Przybyło dnia: g. 9 m. 8

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ — „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd M 2.

Nr. telefonu 592.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Wtorek, dnia 13 czerwca 1911 roku.

Kantory: wieszny w Warszawie, ul. Krucza M 23; w Fabianiszach u p. Teodora Minko; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ przed tekstem 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petirowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Przed wyborami w Austrii.

Dzisiaj odbędą się w krajach austriackich wybory do parlamentu wiedeńskiego, wybory, które rząd rozpiął po rozwiązaniu pierwszej, z demokratycznego systemu głosowania wyrosłej Izby posłów. Ta Izba nie spełniła tych oczekiwań i nadziei, jakie do niej ogólnie przywiązywano. Było zresztą do przewidzenia, że wybory, odbywające się po raz pierwszy, pod hasłem powszechnego, tajnego, równego i bezpośredniego głosowania, nie mogą wydać reprezentacji doskonałej. Można nawet być zdania, że w praktyce ten pierwszy parlament więcej dokazał, niż przy trzeźwym zapatrywaniu na sprawę należało się spodziewać. Pod tym względem porównanie nowej izby ze starą kuryalną bynajmniej na niekorzyść pierwszej nie wypadła.

Prawdą natomiast jest, że zupełnie zawiódł parlament demokratyczny postronnie rachuby pewnych kół niemieckich, związanych z biurokrycją austriacką, mianowicie tych, które hasło powszechnych wyborów proklamowały w nadziei, że zepchną one na dalszy plan kwestye narodowościowe i zwałą kamień z serc zatrzwożonych o swoją przewagę polityczną Niemców. Wbrew tej dość chytryj kalkulacji antagonizmy narodowościowe, a w pierwszym rzędzie antagonizm czesko-niemiecki i w nowej reprezentacji dominującą odgrywał rolę i on to w rezultacie doprowadził do rozwiązania parlamentu, którego nikt sobie właściwie nie życzył.

Obecna walka wyborcza w Austrii najlepiej dowodzi, że rozwiązanie parlamentu, do którego rząd wobec braku pewnej i stałej większości musiał się uciec, właściwie, żadnemu stronnictwu nie było na rękę. Wprost w oczy bije brak wszelkich hasel o szerszym zasadniczym znaczeniu, pod którymi by się partie szeregowały. Drobne interesy lokalne, ambicje osobiste, i wyniki ze sporów wewnętrznych scysy partyjne nadają całej kampanii wyborczej pewien małostkowy, rozbieżny, pozbawiony wszelkiej wielkości charakter.

Najciekawszym zjawiskiem, które może decydująco wpłynąć na ukształtowanie się przyszłej Izby, jest rozłam w najliczniejszym dotychczas stronnictwie, w stronnictwie chrześcijańsko socjalnym. Po śmierci Luegera partya ta coraz bardziej traciła na jedności i spójności, a obecnie otwarty bunt przeciwko wiedeńskim jej przywódcom podnieśli katolicy konserwatywni w Tyrolu. Żywioły te tworzyły dawniej odrębne stronnictwo, przyłączyły się jednak później do partji Luegera. Ale interesy ich agrarne zawsze były

sprzeczne z miejsko-demokratyczną polityką społeczną chrześcijańsko-socjalnych, obecnie zaś pod sztandarem skrajnie klerykalnym tyrolczyj jawną głoszą secesję z obozu chrześcijańsko-socjalnego, który im nie jest jeszcze dosyć katolickim.

I we Wiedniu zresztą, głównej swej siedzibie chrześcijańsko-socjalni tracą grunt, jak się zdaje. Wobec braku pozytywnych rezultatów ich hasła społeczne nie wywierają już dawnego wrażenia. Szczególnie, że i obóz liberalny osłabiony jest wewnętrznymi waśniami i niedostatecznie jeszcze zdołał się zorganizować, a przedewszystkiem cierpi również na brak osobistości wybitnych, inaczej klęska chrześcijańsko-socjalnych mogłaby wypaść bardzo dotkliwie. Ze wzrostem żywiołów centralistyczno-liberalnych w przyszłym parlamencie utrudniłby tylko zdrowy rozwój stosunków, tego nie potrzeba dowodzić.

Z innych partji socjaliści liczą się również z utratą mandatów, stoją bowiem przed wyborcami z próżnymi rękoma. W Czechach młodzieńcy związali się z tak zwanymi narodowymi socjalistami, aby uszczuplony i tak swój stan posiadania zachować. Wśród Niemców czeskich uwidoczniła się rozłam między wolnomyślnymi a wszechniemcami. W Galicji walka między blokiem namiestnikowskim, złożonym z konserwatystów, ludowców i demokratów bezprzymiotnikowych, przeciwko narodowej demokracji wroci w całej pełni. Charakterystycznym jest tu cały szereg kandydatów, walczących poza oficjalnymi związkami partyjnymi o mandaty.

Skomplikowane stosunki wyborcze w Austrii sprawiają, że absolutnie oznaczyć nie podobna, jaki będzie skład przyszłego parlamentu. Przed baronem Bienerthem groźnie staje sfinksowe pytanie: Co przyniosą wybory? Przed nowym parlamentem zaś stanie odrazu jedno zagadnienie, górujące nad wszystkimi innemi, kwestya ugody czesko-niemieckiej. Od tego czy nowy parlament problem ten zdoła rozwiązać czy nie, zależeć będą losy parlamentaryzmu w Austrii.

Polska dzisiejsza.

Najdotkliwszym niedostatkiem w stosunkach naszych z cudzoziemcami jest brak źródłowego dzieła, obrazującego stan Polski współczesnej. Cudzoziemiec bowiem, nawet mający zupełną dobrą wolę poznania nas, ogarnięcia naszego rozwoju społecznego i ekonomicznego, warunków naszego życia, znajduje w dostępnych dla się językach, jeno bądź beletrystycznej wartości opisy, bądź dziełka, dokumentujące chwile oderwane naszego rozwoju politycznego, bądź protesty, wypełnione skargami i żalami; znajduje obfitą strawę dla współczucia, a wzamian żadnej dla chęci poznania gruntownego naszej cywilizacji, naszej pracy, naszej lezby, naszej ziemi. Z tego, krom wielkich

moralnych strat, wynikają dla nas i wielkie straty materialne. Cierpi na tem zarówno nasza godność, nasz wpływ, jak i nasze rolnictwo, i przemysł i handel. Równocześnie czworaka już dzisiaj nasza przynależność polityczna zwiększa labirynt spraw nas dotyczących, że i polacy jednej dzielnicy coraz mniej rozoznają się w ustroju, warunkach bytu drugiej.

Temu bolesnemu brakowi postanowiło kres położyć Towarzystwo polskie literacko-artystyczne w Paryżu przez wydanie, nadewszystko w języku francuskim, dzieła p. t. „La Pologne d'aujourd'hui“ (Polska dzisiejsza), dzieła, któreby w sposób przedmiotowy, bezpartyjny, obiektywny, przedstawiło pełny obraz Polski współczesnej, a więc od geografii i geologii ziem polskich począwszy, aż do ustroju politycznego każdej dzielnicy; od rolnictwa, przemysłu, handlu i wytwórczej zdolności aż do oświaty i społecznych urządzeń, objęło całokształt naszego dzisiejszego życia; dzieła, które mówiłoby nie o tem, czem powinniśmy być, lecz czem jesteśmy; któreby stanowiło, wolne od politycznego zabarwienia, źródło wiadomości o Polsce współczesnej.

Dla dokonania potężnego zadania, wymagającego i znacznego nakładu pieniędzy i gruntownej wiedzy, Towarzystwo polskie literacko-artystyczne w Paryżu postanowiło: wezwać do współpracy i współdziałania wszystkie, co najprędniejsze instytucje polskie; opracowanie działów poszczególnych księgi powierzyć naszym posłom, uczonym i działaczom społecznym; urządzić składkę na potrzeby fundusz wydawniczy, zwracając się po nią do instytucji polskich i co zamożniejszych obywateli naszych; wykonanie planu polecić komisji organizacyjno-administracyjnej i komisję tę zniewolić silnym statutem do energicznej i sumiennej pracy; wydanie francuskie dzieła „La Pologne d'aujourd'hui“ do jesieni z roku 1912 ukończyć.

A nadto Towarzystwo polskie literacko-artystyczne w Paryżu, przyjąwszy na się obowiązek najskrupulatniejszego administrowania 32,000 fr. i budżetu tego pierwszą zakładając cegielkę, zdecydowało całkowitą ewentualną nadwyżkę składek i dochód z wydania francuskiego dzieła o Polsce współczesnej obrócić natychmiast na wydanie tegoż dzieła w językach angielskim i polskim. A dalej dochody następne mieć, jako depozyt, na ponawianie wydań „La Pologne d'aujourd'hui“ co lat siedm.

Zarząd Towarzystwa polskiego literacko-artystycznego: prezes ks. Witold Kazimierz Czartoryski, wiceprezes Jan Chełmiński, członkowie: Wacław Gasztowt, Józef Lipkowski, Józef hr. Przeździecki, Stanisław Pstrokoński, Gustaw bar. Taube, dr. Karol Waqueret, administrator dr. Edward Pożerski, skarbnik Bronisław Kozakiewicz, sekretarz Wacław Gąsiorowski.

Zjazd miłośników ojczystych zabytków sztuki i historii.

Od komitetu wykonawczego wyżej wymienionego zjazdu otrzymujemy następujący komunikat:
Z inicjatywy obu galicyjskich Gron Konserwatorów zabytków sztuki i historii, odbędzie się w Krakowie w dniach 3 i 4 lipca b. r. zjazd miłośników zabytków sztuki i historii.

Uzasadniać bliżej potrzebę i korzyści takiego Zjazdu uważamy za abyteczne. Jakkolwiek bowiem pod względem poszanowania zabytków przeszłości da się zaznaczyć w naszym społeczeństwie pewien pietyzm dla tych świadków naszej kultury, nie przeniknął jeszcze szerszych warstw, a nawet niejednokrotnie i tych sfer, w których ręku spoczywa w pierwszym rzędzie opieka nad zabytkami. Na polu ochrony zabytków pozostaliśmy niestety jeszcze w tyle za innymi narodami państw cywilizowanych. Zabytki nasze niszczone nie tylko dotknięte zębem czasu i wskutek braku opieki, ale niemniejszą szkodę wyrządziły im t. zw. „stylowe restauracje.“

Zadaniem zjazdu, będzie więc wymiana myśli i zapatrywań co do tych zasad konserwacji, które w krajach zachodnich nauka oparta na dłuższym doświadczeniu już poniekąd ustaliła i za normę obowiązującą przyjęła. W tym duchu też wygłoszone zostaną następujące referaty:

Poniedziałek dnia 3 lipca 1911 r., o godzinie 9 i pół przed południem w auli Uniwersytetu.

1. Dr. Józef Muczkowski: Stan dzisiejszy nauki i konserwacji zabytków.

2. Dr. Stanisław Tomkiewicz: Stosunek Muzeów sztuki do konserwacji zabytków.

Wtorek dnia 4-go lipca, godz. 9 przed południem w auli Uniwersytetu:

1. Ks. Gerard Kowalski: Kościoły i ich konserwacja. Nowe i dawne kościoły wiejskie.

2. Julian Makarewicz: Konserwacja dawnych obrazów (w klasztorze OO. Franciszkanów).

3. Po południu o godz. 3 wycieczka statkami do Tyńca, tutaj odczyty:

a) Kazimierza Wyczyńskiego architekta: p. t. Konserwacja ruin, oraz

b) Dr. Stanisława Golińskiego: Wpływ i znaczenie roślinności dla konserwacji ruin.

Zapraszając na ten zjazd miłośników zabytków ze wszystkich dzielnic naszej Ojczyzny, upraszamy o zgłaszanie swego współdziałania najpóźniej do dnia 25 czerwca b. r. na ręce p. D-ra Kazimierza Kaczmarczyka w Krakowie ul. Sienna 16, Archiwum aktów dawnych, oraz nadesłanie wkładki w kwocie 10 koron (= 9 marek = 4 ruble) na koszt wydania Pamiętnika Zjazdu, który obej-

mować będzie wygłoszona na Zjeździe odczyty wraz z dyskusją, oraz listę uczestników.

Na czele komitetu stoją: Dr. Stanisław Tomkiewicz, Ks. dr. Cz. Wądolny i dr. J. Muczkowski.

Z dzielnic polskich.

Ze LWOWA. W Przemyślu, w budowanym od lat trzech i będącym już na ukończeniu kościele na „Błoniu“, którego poświęcenie miało się odbyć za trzy tygodnie, zawałła się połowa sklepienia, grzebiąc pod gruzami i zawałnem rusztowaniem dwóch murarzy: Obu wydobyto z pod gruzów żywych jeszcze, ale ciężko ranionych.

Za przyczynę katastrofy uważają brak dozo-ru, złe wykonanie i bodaj, czy nie zawczesne odsłanianie sklepienia, które zaledwie przed tygodniem ukończono. W chwili, gdy usunięto podtrzymujące sklepienie pierwsze belki, nastąpiła katastrofa, gruzy i złomy rusztowania zaległy cały dół kościoła.

Z POZNANIA. „Gaz. Ostrowska“ dowiadyuje się, iż instytucja hakatystyczna „Ostbank“ urządziła wielką agitację w pasie nadgranicznym, pragnąc łowić tam polskie pieniądze. W tym celu chciała nawet w „Gaz. Kaliskiej“ umieścić ogłoszenie, lecz wydawnictwo ogłoszenie odrzuciło. „Ostbank“ nazywając się dla polaków w Królestwie „Bankiem wschodnim“, postępuje sobie podobnie, jak — wystawa wschodnio-niemiecka ze swymi polskimi atiszami, zmieniającymi dla polaków w Królestwie nazwę wystawy.

Z CIESZYNA. Dyrektor szkoły wydziałowej w Skoczowie na Szląsku, Kreisl, zbił chłopca, Franciszka Hezke, tylko dlatego, że jest Polakiem, tak niemiłosiernie, że chłopiec pod razami powalił się na podłogę i zemlał. Następstwem tego pobicia była choroba, trwająca przeszło dwa tygodnie. Prokuratora cieszyńska wdrożyła śledztwo i poleciła przeprowadzić badanie sądowo-lekarskie. Lekarze sądowi, zbadawszy nieszczęśliwą ofiarę, orzekli, iż chłopiec w istocie wskutek pobicia dostał rozstroju nerwowego i ciężko choruje.

Proces, wytoczony dyrektorowi Kreislerowi przez c. k. prokuratorę w Cieszynie, zakończył się sromotną klęską sławnego pedagoga. W sobotę zeszłą zapadł wyrok, skazujący Kreisla na 50 kor. kary, w razie nieuiszczenia na 3 dni aresztu, a oprócz tego zawierającej orzeczenie: „niezdający do nauczycielstwa“.

O MAROKO.

(Sprawozdanie telegraficzne).

Zapowiedzianej noty francuskiej w sprawie wylądowania wojska hiszpańskiego w Larache nie otrzymano jeszcze w tutejszym ministerium spraw zagranicznych.

Zdaniem powszechnem, nastąpiła chwila przemowa w stosunkach francusko-hiszpańskich co do sprawy marokańskiej. Ogólną uwagę zwróciła nieobecność ambasadorów: francuskiego i angielskiego podczas wczorajszego przyjęcia w ministerium stanu. Prasa występuje i nadal gwałtownie przeciwko Francji.

W ministerium spraw zagranicznych zapewniają, że żądanie Francji, aby Hiszpania wytłumaczyła się z postępowania swego w sprawie marokańskiej, znajduje poparcie ze strony rządu angielskiego.

Jak donoszą z Madrytu, tamtejszy ambasador francuski odbył onegdaj drugą konferencję z hiszpańskim ministrem spraw zagranicznych w sprawie marokańskiej.

Gabinet madrycki motywuje wylądowanie wojsk hiszpańskich tem, że znajdujący się pod opieką hiszpańską Ahmed-Malek został zamordowany.

Gabinet madrycki jest przekonany, że odpowiedź, wyjaśniająca postępowanie Hiszpanii w Maroku zadowolni w zupełności gabinet francuski, a dalsze stosunki przyjacielskie pomiędzy Hiszpanią i Francją nie zostaną w niczem na szwank narażone.

Wybory do parlamentu.

Dziś rozpoczęły się wybory do parlamentu austriackiego. Ujawnia się silna walka przedwyborcza między wolnomyślnymi Niemcami, socjalistami chrześcijańskimi, liberalnymi, klerykałymi słowami, narodowcami polskimi i innymi partiami polskimi oraz obiema ruskimi grupami nacjonalistycznymi w Galicyi. Wczoraj zdarzyły się krwawe zajścia w Pradze między socjal-demokratami i socjal-nacjonalistami, a także między słowianami, klerykałami i liberalnymi w Siska pod Lublaną, gdzie panuje wzburzenie wskutek uwolnienia kilku księży, sympatyzujących z liberalnymi, przez b. skupa Eglicza.

W Asch, socjal-demokrata Liebknecht chciał agitować na korzyść kandydatów socjalistycznych, wobec czego zebrania te zostały rozwiązane.

W Pradze z powodu dzisiejszych wyborów do austriackiej rady państwa skonsygnowano cały garnizon tutejszy w Johannistalu.

50)

TAJEMNICE WIELKIEGO MIASTA.

(Mieszkańcy Żebrowa).

(Dalszy ciąg — patrz № 130).

— Co się stanie z interesem kwitującym i wybornie procentującym? — myślał Albin Platerowicz i oparłszy głowę o rękę, o mało się nie zdrzemnął nad tą ciężką pracą.

Wręcz przeciwnie czynność tę odbywał Gustaw Platerowicz.

— Da się wszystko zrobić; musi tak być, jak ja zechcę.

Serceński głębiej brał to do serca.

— Dotąd — mówił on — wszystko było spokojnie, teraz dopiero powoli ta wielka maszyna, jaką jest robotnik, pozna swoją siłę... a gdy ją pozna, postara się, aby ją wyzyskać na korzyść własną...

— Co tam szwagier mruyczysz — zawołał wesoło Mundzio. — Strejk być musi. Wywalczymy samorząd... a to musi nam udostępnić miejsce w zarządach miejskich. Zdobędziemy jedną z wybitniejszych instytucyj. Giełdę już dziś posiadamy, do tego gdy zdobędziemy samorząd, miasta zostaną w naszej administracji.

— Już wszystko zdobyłeś... Potem weźmiesz wywieszoną swoją straż ochotniczą, która rozwinie sztandar z twemi literami M. G. i wyruszysz zdobywać Palestynę.

— Jakbyś wiedział, że wyruszę; nietylko wyruszę, lecz zdobędę, jeno nie Palestynę. Poco tam dążyć, gdzie nic nie ma... pustki! Zakładaj dopiero elementarne potrzeby cywilizacyjne, a więc karczuj las, wytykaj drogę, po której żaden samochód nie pójdzie...

— No, przecież w Palestynie tak źle nie jest... — mówił trochę płaczącym głosem Albin Platerowicz.

— Zapewne, zapewne, ale wiesz co, Albinie, nie radzę ci tam mieszkać. Wychylisz się ledwie za wzgórze poza Jerozolimę, już ujrzyz mgły ponad Martwem morzem, przeszło 350 stóp poniżej poziomu morza położonem. Od wód tych do Jerozolimy, głupie 30-ci kilometrów. Połóż się tylko na wzgórze, przyciśnij ręce do boków, a uroczyste bez koni i samochodu możesz zajechać do głębin morskich. Niech ją tam! Jerozolima brudna, bez dachów, bez teatrów... z tysiącami psów głodnych... Oddałbym dziesięć takich Jerozolim za jedną Warszawę, a co dopiero mówić o Berlinie lub Dreźnie... Więc odłóż swoje sentymenty na bok, pomówimy nieco trzeźwiej.

Program naszej działalności musi się rozstrzygnąć w ten sposób: Żydów wszystkich, z błogosławieństwem Jehowy, wysyłać do Palestyny... Ofiaruję na tę emigrację nawet sto tysięcy rubli, byle wywozili biedaków. Gdy to żydostwo wyemigruje, będzie nam tu nieco weselej, bo bądź co bądź oni nam tu sympatyi nie przysparzają. Nie dziwię się temu wcale. Przecież to wszystko brudne, niechlujne... a bieda nie przebiera

w środkach. Głodny żołądek — to jednostka, dla której żadne prawa nie istnieją... Wiecie, jaką to olbrzymią rubrykę mamy w budżecie na żydowskie cele dobroczynne. Żyw tę hołotę! Żeby wam jeszcze wierną za to pozostała...

— Ciekawy jestem, co się stanie, jeżeli ta bieda i hołota nie będzie cię popierała i za tobą nie pójdzie. Jakim sposobem wejdiesz do samorządu?

— Jakim sposobem? Tym samym, miły kuzynie, jakiego używają we wszystkich miastach stołecznych do zdobycia mandatu, jakiego używa wolna Ameryka do wyborów swego „niezależnego“ prezydenta. — To mówiąc, brzęknął pieniędzmi w kieszeni. — Wiesz, to jest sposób, to rządzi wolnemi Stanami amerykańskimi, to reprezentuje Rzeczpospolitą francuską, to „nervus rerum“ całego świata...

Na żydów mniej tym razem liczę, niż na samych polaków... Wśród tej gromady żydów niema jedności. Teraz dyabli wiedzą, co się z nimi porobiło. Wsteczni chasydzi pokłócili się z surdutowcami, robotnicy z rzemieślnikami, syoniści z litwakami. Każde stronnictwo w swoją stronę ciągnie... A co gorzej, że już i na nas zaczynają utyskiwać...

— Na nas? — zawołał Albin — na nas? To nie może być. Któż ich podtrzymuje, jeżeli nie my!...

(d. c. n.)

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Chydomira, Jęstrze Przedzimir.

MUZEUŃ (Zielona 8). Godzinnie otwarte Muzeum nauki i sztuki od g. 4 pp. do 10 w. w niedziele i święta od g. 12 w poł. do 10 w.

KRONIKA.

(h) **Procesy Bożego Ciała.** Podczas uroczystości „Bożego Ciała” procesy wyjdą z kościołów na ulice w następującym porządku.

W czwartek Bożego Ciała o godzinie 11 rano wyjdą procesy z kościołów św. Krzyża i Wniebowzięcia N. M. P. O godzinie zaś 5 po poł. z kaplicy Przemienienia Pańskiego na Dąbrówce.

W niedzielę o godzinie 11 rano wyjdą procesy z kościołów św. Stanisława Kostki i św. Józefa, a po południu o godzinie 5, z kościoła św. Kazimierza na Widzewie.

W czwartek w oktawę Bożego Ciała po niezporach, o godzinie 5 po poł. wyjdzie procesy z kościoła św. Anny.

(h) **Odwołanie nabożeństwa.** W niedzielę z powodu procesy w kościele św. Stanisława Kostki, w kościele św. Krzyża nie będzie odprawiona Msza święta o godzinie pół do 1-ej, zwana ostatnią.

(x) **Przygotowania do święta Bożego Ciała.** Jesteśmy proszeni o zaznaczenie, że w dniu jutrzejszym (środa) odbędzie się w sali „Lutnia” (Piotrkowska 108) próba ogólna chórów biorących udział w procesji w dzień Bożego Ciała z kościoła św. Krzyża. Próba odbędzie się punktualnie o godzinie pół do 9 wieczorem.

Spiewać będą wspólnie: trzy chóry kościoła św. Krzyża, „Lutnia” i członkowie Koła pracowników D. Ż. F. Ł.; ogółem biorąc przeszło 150 osób.

(a) **Ze Stowarzyszenia nauczycieli chrześcijan.** Dziś, o godzinie 8 wieczorem odbędzie się posiedzenie sekcji dochodów niestających przy Stowarzyszeniu nauczycieli chrześcijan z udziałem wszystkich osób, które przyrzekły swój udział w organizacji projektowanej zabawy dziecięcej w dniu 18 b. m. w parku „Źródlika”.

Dziś wieczorem kończą się również zapisy na wycieczkę do lasów koluszkowskich. Wyjazd na czwartkową wycieczkę nastąpi specjalnie zamówionym wagonem o godzinie 1 m. 40 w południe. Komitet gospodarczy urządzi w lesie pod wieczorek dla tych, którzy nie zechcą brać pośilkę ze sobą. Opłata 75 kop. od osoby.

(h) **Ogólne zebranie.** Zarząd związku pracowników piekarskich zwołuje na 18 b. m. nadzwyczajne ogólne zebranie o godzinie 2 południu w domu ludowym Przejazd 34.

(a) **Z Tow. „Wiedza.”** Uzyskawszy pozwolenie gubernatora piotrkowskiego — zarząd Towarzystwa „Wiedza” zamierza otworzyć bibliotekę na Bałutach. Składać się ona będzie początkowo z przeszło tysiąca dzieł różnej treści.

(x) **Święto kwiatka.** Dziś odbywa się święto kwiatka na rzecz Towarzystwa pomocy ubogim i chorym żydom m. Łodzi (Linus Hacedek).

(a) **Pogotowie ratunkowe** nie urządza w roku bieżącym zabawy ogrodowej, natomiast wspólnie z innymi instytucjami próbuje sześcicia w organizowanym „Dniu kwiatów”.

(a) **Z przemysłu.** Tow. akc. Karola Szejblera w Łodzi miało w r. z. 3,412,844 rb. 34 k. ogólnego dochodu, czystego zysku zaś osiągnęło 612,021 rb. 19 kop. Z sumy tej wyznaczono na wypłatę dywidendy w stosunku 6% 540,000 rb.

Tow. akc. wyrobu sukna G. Zandsberga w Tomaszowie miało w r. z. 2,073,411 rb. 17 kop. obrotu, zysku zaś osiągnęło 71,779 rb. 27 kop. Dywidendy dało 5%.

(q) **Z fabryk łódzkich.** Niektóre tutejsze fabryki na zapytanie odpowiednich instytucji szkolnych, czy przyjmą na lato studentów-praktykantów, zgodziły się na propozycję z zastrzeżeniem jednakże, iż dostęp do ich zakładów znajdą tylko rosyjanie.

(—) **Zjazd kolejowy.** Dnia 22 b. m. odbędzie się w Petersburgu zjazd przedstawicieli ko-

lei dla opracowania rozkładu jazdy pociągów na sezon zimowy r. 1911 — 1912.

Kolejkom tutejszym polecono opracować rozkłady jazdy. Zaznaczyć należy, że zjazdy te rozważają podania i skargi na niedogodnościach ruchu; takie skargi należy posyłać do biura zjazdu na miesiąc przed rozpoczęciem obrad.

(a) **Wystawa przemysłowo-spożywcza.** W pierwszych dniach września r. b. otwarta będzie w Warszawie wystawa przemysłowo-spożywcza, która trwać będzie 5 tygodni. Program wystawy obejmować będzie działy: I. Hygienę przemysłową i spożywczą; II. Dział przemysłowy; III. Dział spożywczy; IV. Dział ogólny. Wystawa urządzona będzie na terytorium „Dynasy” (Oboźna 3), od 7 września do 15 października r. b.

(a) **Kursa politechniczne.** Jeden z adwokatów z Lublina, pan L. otrzymał pozwolenie władzy naukowej na otwarcie w Łodzi kursów politechnicznych z oddziałem handlowym. Przyjmowani kandydaci obowiązani będą przedstawić świadectwa z ukończenia 4-eh klas.

Początkowo otwarte będą kursa elektro-techniczne i handlowe.

(a) **Wycieczka.** Grono warszawskich lekarzy dentyków w liczbie 30-tu przybyło wczoraj do Łodzi, w celu zwiedzenia kliniki centralnej i szkoły dentyckiej p. A. Zadewioza.

(a) **Towarzystwo warszawskich cyklistów** w Łodzi urządziło w ubiegłą niedzielę wycieczkę do Ozorkowa na uroczystość otwarcia, świeżo powstałego, tamtejszego Towarzystwa cyklistów. Z kapitanem p. C. Boryslawskim na czele wyruszyło o godz. 8 rano 16-tu stowarzyszonych, przy pięknej pogodzie; pod Oserkowem oczekiwali goście łódzkiej tamtejsi cykliści z kapitanem p. Plucińskim. Po powitaniu koleżeńskim, wszyscy udali się do Ozorkowa, gdzie powitała łodzian owacyjnie straż ogniowa ochotnicza z orkiestrą własną, i z prezesem inżynierem p. Sziołem na czele.

Następnie udano się gremialnie na tor cyklistów. Po spożyciu śniadania wyruszono do Leśmierz, odległego o 7 wiorst od Ozorkowa. Zwiedzono okolice Leśmierz i wspaniały park, należący do Towarzystwa akc. „Leśmierz”.

Po powrocie do Ozorkowa odbył się wspólny obiad, podczas którego wygłoszono wiele toastów. Nastroj panował bardzo serdeczny.

Tegoż wieczora o godz. 9-ej wieczór cykliści łódzcy powrócili do Łodzi, zachowując w pamięci wspomnienie mile spędzonych chwil.

(x) **Osobiste.** Łodzianin p. Włodzimierz Zakrzewski ukończył wydział prawny Dorpackiego uniwersytetu.

— Łodzianka panna Anna Tarapaniówna po zdaniu państwowego egzaminu przy uniwersytecie w Petersburgu, otrzymała dyplom lekarza.

(h) **Na urlop.** Sędzia pokoju V rewiru m. Łodzi wyjechał dziś na urlop. Zastępować go będzie sędzia pokoju VI rewiru.

— Sędzia pokoju X rewiru wyjeżdża jutro na urlop. Zastępować go będzie sędzia pokoju IV rewiru.

(—) **Imiona żydowskie.** Gaz. żyd. podają z Petersburga: „Nadzirektorat synodu, Sabler, zakomunikował prezesowi miałstrów, Stolypinowi, uchwałę synodu, że żydom nie wolno nadawać sobie imien chrześcijańskich. Stolypin zakomunikował to dyrektorowi departamentu wyznań niechrześcijańskich, Charuzinowi, ażeby rozesłał co do tego polecenie rabinom.”

(g) **Falszywa reklama.** Doktor zaleca St. Raphaël—Muscat Quina, jako najlepszy środek przeciw zaburzeniom żołądkowym, desenteryi i t. p. Żądać wszędzie—tak opiewa owa reklama.

Wnikając w istotę rzeczy, przekonamy się, że lekarze nie mogą zapisywać pacjentom wina St. Raphaël, jako środka specjalnie leczniczego, bo wino to zupełnie nie jest kuracyjnym—jest tylko zwykłym słodzonem winem.

Nie należy przeto wprowadzać w błąd publiczności i wyciągać grosz ciężko zapracowany—nieświadomym.

Cyrkularz bowiem pana ministra finansów z dnia 8-go lipca 1910 r. № 2003, do pp. zarządzających akcyzą, wyraźnie określa wino „St. Raphaël” jako wino zwykłe i zabrania sprzedaży tego wina w aptekach i składach aptecznych. Cyrkularz zaś departamentu komory celnej z dnia 26 lutego 1911 r. № 6516, nie dopuszcza przewozu przez granicę wina firmy: „Salut-Raphaël” Continental-Company z etykietą: „Muscat Quina

vin Saint-Raphaël Continental—St. Raphaël Continental Company Principal Factory Warsaw.—jako środka nie kuracyjnego.

Zbytecznym jest dowodzić, że każde wino czerwone w lepszym gatunku, czy to krymskie, czy też francuskie, wywrze pożądany skutek w wyżej wymienionych dolegliwościach.

(a) **Zawieszenie wypłat.** Otrzymano tu wiadomość o zawieszeniu wypłat następujących firm: „Domu Handlowego Braci Pospielowych” w Gieorgiewsku, który od lat 20 prowadził milionowy handel wyrobami galanteryjnymi i innymi towarami; passywa wynosiła przeszło 300,000 rubli i „Samuel Steinberg” w Debalcewie, gub. ekaterynosławskiej, prowadzący handel wyrobami manufakturowymi; passywa 200,000 rb. Firma ta miała dwie filie w Ugańsku. Firmy manufakturowe A. P. N. w Nowomoskiewsku, ekaterynosławskiej gubernii. Passywa obliczają na 300,000 rb. Zaangażowani są fabrykanci łódzcy, moskiewscy i charkowscy.

Prócz tego znalazły się w trudnościach płatniczych firmy manufakturowe: „G. G. Samitow” w Kazaniu; „Sukcesorzy Halperina” w Orenburgu; „O. W. Sznejwajs” w Andżan w kraju nadamurskim; „S. M. Stawicki” w Odesie; „A. M. Landa” w Proskurowie; „K. L. Helffeld” w Ekaterynosławiu; „D. Ł. Tomaszpolski” w Chersoniu.

(a) **Kadencje piotrkowskiego sądu okręgowego.** W drugim półroczu r. b. II gi wydział karnej sądu okręgowego piotrkowskiego zjeżdża do Łodzi na kadencje w dniach: 26, 27, 28 i 29 lipca, 31 sierpnia, 1, 2 i 4 września, 10, 11, 12, 13, 19, 20 i 21 października, 23, 29 i 30 listopada, oraz 1 i 2 grudnia.

(a) **Z sądów.** Sędzia pokoju 7-go rewiru m. Łodzi, rozpatrywał sprawę z powództwa Barbary Micherskiej, właścicielki nieruchomości przy ulicy Zakątnej № 33, o samowolę, wyrażającą się w tem, że sąsiad Rajnhold Pol, wcieliwszy do swego terytorium część nieruchomości Micherskiej, wbrew jej woli, wznosił dookoła parkan. Sędzia skazał Rajnholda Pola na 3 miesiące aresztu policyjnego bez zamiany na grzywny.

— Tenże sędzia skazał 20-letnią służącą Helenę Dospiał na 5 miesięcy więzienia za kradzież różnych rzeczy koleżance swej Antoninie Ignatowskiej, w domu przy ulicy Cmentarnej № 3.

— Za kradzież w kwaciarni Gundelacha, na rogu Cmentarnej i Ogrodowej, sędzia pokoju 7-go rewiru m. Łodzi skazał: Słowikowskiego i Eugeniusza Zbrożka na 1 rok, a Stanisława Zbrożka na 6 miesięcy więzienia dla nieletnich.

— Fajwel Wassercug za wypuszczenie ze swej fabryki (Szkołna 21) p. n. „Rex” gilz bez banderoli — skazany został przez tegoż sędziego na 100 rb. grzywnien lub 20 dni aresztu.

W drugiej takiej samej sprawie tenże Fajwel Wassercug skazany został na 75 rb. kary.

— Tenże sędzia pokoju skazał Rywę Lewkowieza (Zielony Rynek 8) za przechowywanie papierosów bez banderoli w swoim sklepie — na 25 rb. kary lub 5 dni aresztu.

— Abram Koplewicz, właściciel sklepiku przy ulicy Lpówkiej № 9, za sprzedaż papierosów, nie mając na to patentu — skazany został na 20 rb. lub 6 dni aresztu.

— Jakób Kagan, za niedostarczenie do licytacji rzeczy, zajętych przez komornika, w mieszkaniu przy ul. Pańskiej № 11, skazany został na 30 rb. lub 10 dni aresztu.

— Sędzia pokoju 11 go rewiru m. Łodzi skazał Majera Pikere, Abrama Grosswirtha, Sandera i Esterę Dyazkinów za niespełnienie przepisów policyjnych, dotyczących utrzymywania w porządku domów—na kary pieniężne 5 do 15 rubli lub na areszt policyjny od 3 do 5 dni.

(a) **Za prowadzenie handlu** w godzinach zabronionych, pociągnięci zostali do odpowiedzialności, na mocy postanowienia gubernatora piotrkowskiego: właściciel piekarni przy ulicy Cegielnianej № 22 Bekta Machmed Ogta; właściciel magazynu galanteryjnego przy ul. Benedykta № 20, Jakób Kryś; właściciel składu aptecznego przy ulicy Pańskiej № 37, Jan Wołoszyński; właściciel sklepu galanteryjnego przy ul. Piotrkowskiej 17, Abram Krzepicki; oraz w tymże domu właściciele kapeluszy Nisiel Filipowski i towarów kolonialnych Chaja Bławat.

(m) **Krwawe zającie.** Policja śledcza otrzymała wiadomość, że w okolicach Starego Rynku kryją się poszukiwani oddawna złodzieje recydywiści. Zrobiono na

nich obławę, schwytano 21 letniego Jankla Berkenwalda i 23-letniego Enocha Joskowicza. Zeznania ich, złożono, przed naczelnikiem policji śledczej, p. Aleksandrem Plekurem, wyjaśnili, że obaj brali udział w licznych kradzieżach. Kiedy ich odprowadzano do aresztu, Berkenwald schwycił stołek i cisnął nim w stojącego na korytarzu klucznika policyjnego, Jana Starostę. Stołek trafił w drzwi i połamał się. Wtedy Joskowicz pochwylił klucznika za gardło i obaj złościny przycisnęli go do ściany. Ale Starosta wydobył z pochwy szabłą, poranił obu w ręce i tym sposobem się uwolnił, zanim obecni zdążyli przyść mu na pomoc.

Do poranionych i ubezwładnionych młodzieńców przybyło Pogotowie ratunkowe, które ich opatrzyło; pod konwojem odwieziono ich do szpitala Aleksandra i tam znajdują się pod strażą.

Włoczkorem policja śledcza ujęła trzeciego współnika, 22-letniego Rudeckiego. Schwytani ukradli między innymi podróżnemu Rozencwajgowi (ul. Południowa 15) dwie skrzynki ze srebrem i innymi przedmiotami, o czym donosiliśmy wczoraj. Z powodu nieobecności okradzionego nie można jeszcze ustalić wartości skradzionych przedmiotów.

Przypuszczalnie celem napadu na klucznika było — wywołać zamieszanie i zbiedz z rąk policji.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu dnia wczorajszego między innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległy trzy osoby.

— Na ulicy Piotrkowskiej nr. 113 sztaba żelazna, upadając, zranila w głowę Michała Jakubinskiego, robotnika, lat 20, zajętego przy budowie studni, prawdopodobnie nawet strząsała mu czaszkę. W stanie groźnym odwieziono go do szpitala Aleksandra.

(a) **W sprawie przyłączenia wsi Nowe Chojny, Dąbrowy, Dąbrówki i Julianowa do Towarzystwa kredytowego m. Piotrkowa**, udawała się w tych dniach delegacja, złożona z pp. J. Gubinowskiego, S. Engla i F. Nowaka.

Władze Towarzystwa przyjęły przychylnie delegację i oświadczyły, że niezbędnym warunkiem dla urzeczywistnienia projektu jest: 1) przedstawienie planu szczegółowego całego terytorium wymienionych miejscowości, z oznaczeniem nazw ulic oraz wykazu ilościowego domów murowanych i drewnianych; 2) zorganizowanie straży ogniowej ochotniczej; 3) ogólna asekuracja wszystkich domów powinna przewyższać 100.000 rubli; 4) zaprowadzenie być winno oświetlenie wszystkich ulic.

Uchwała obydwu nieruchomości w Nowych Chojnach, Dąbrowie, Dąbrówce i Julianowie, że pragną być przyłączeni do Towarzystwa kredytowego w Piotrkowie na żądanych przez to ostatnie warunkach, powinna być potwierdzona przez rząd gubernialny piotrkowski i następnie przedstawiona na zebranie ogólne stowarzyszonych Towarzystwa w dniu 1 grudnia r. b.

Wyjaśniono przytem, że dla przyłączenia do Towarzystwa kredytowego nie zachodzi potrzeba przekształcenia wymienionych wsi na ogólną osadę.

Przybyli też delegaci z Konstancynowa i Aleksandrowa, w celu podjęcia starań o przyłączenie do Towarzystwa piotrkowskiego tych miejscowości.

(a) **Kneś tramwajowy na nowym torze**. Budowę drugiego toru tramwajowego do Zgierzca, ukończono na przestrzeni od przystanku „Radogoszcz” do „Lorenówki”. Na przestrzeni tej kursują od niedzieli tramwaje po obu liniach, dzięki czemu pociągi, idące od Łodzi do Zgierzca, które przed ukończeniem nowej linii wyczekiwały w Radogoszczu na krzyżowanie niekiedy kilkanaście minut, obecnie zatrzymują się tam normalnie.

(a) **Sianożęcie**. W tych dniach włościanie okoliczni rozpoczęli sianożęcie. Z powodu niestającej pogody roboty około sprzętu siana idą bardzo powoli.

(a) **„Dom Narodowy”**. W Strykowie zorganizowano Towarzystwo p. n. „Dom Narodowy”. Zatwierdzenie ustawy już uzyskano.

(a) **Z „Lutni”**. Zgierskie Towarzystwo śpiewacze „Lutnia” uzyskało pozwolenie gubernatora piotrkowskiego na urządzenie w ciągu r. b. sześciu zabaw dla swoich członków i wprowadzonych gości.

(a) **Wagi niestemplowane**. W ciągu ostatnich kilku tygodni policja zgierska zabrała ze sklepów i handłów tamtejszych kilkadziesiąt wag niestemplowanych. Winni zostaną pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

SZTUKA.

(A. W.) **Momus**. W sali Eremitażu (Dzielnia № 18) lub w ogrodzie Grand-hotelu, stosownie do pogody, darzy nas od kilku dni prawdziwie artystycznym menu zespół warszawskiego Momusa.

Powtarzając swe cięto-satyryczne dowcipy i piosnki z repertuaru warszawskiego, zdążyli już momusiacy pochwylić i odpowiednio przetrawestować niektóre aktualności łódzkie. Doskonali jest np. dowcip o znanym „filantropie” łódzkim dr. Mączewskim, który nie przyjął w „Dniu kwiatów” ofiarowanej mu stokrotki, gdyż woli... stobrublówkę. Za stokrotkę wszak można tylko zaspokoić pragnienie oświaty jakiejś tam holoty, a za stobrublówkę można mieć dla siebie „oświatę” i to elektryczną, a oprócz tego wiele innych dobrych rzeczy.

Aktualną jest również piosnka „O taksie lekarskiej,” z precyzją wykonana przez p. Kośnierską.

Sympatyczna drużyna Momusa gościć będzie w naszym mieście jeszcze dui kilka; codzień zaś oprócz urozmaiconego programu zwykłego, wrzastać będą dowcipy specjalnie łódzkie. Ponieważ zaś dowcip Momusowy utrzymany jest zawsze w prawdziwie artystycznym tonie, zachęcić należy łodzian, aby dążyli na tak rzadką u nas biesiadę szczerego, a nie wymuszonego śmiechu.

Na czele zespołu stoją pp.: dyr. Lubelski i Ulanowski (autor dowcipów łódzkich), sekundują im dzielnie: uroczą i sympatyczną jedynaczką Momusa, p. Kośnierską, oraz panowie Trojanowski, Krupiński, Małkowski.

(w) **Z salonu sztuki**. Sympatyczny wielce momusiak, p. Tadeusz Ulanowski, nie jednej tylko muzyce holduje. Wielbiciele jego satyrycznego talentu mają sposobność poznać również jego zdolności malarskie. Pan Ulanowski bowiem wystawił w znanym salonie p. Pietkiewicza (Dzielnia № 7) szereg swoich kompozycji malarskich.

Teatr włościański.

Wczoraj w sali teatru polskiego (Cegielnia- na 63), odbyło się przedstawienie trupy włościańskiej z Kieleckiego. Trupa ta zorganizowana przez p. Olędzkiego, obejżda większe miasta Królestwa.

Z okazji gościnny włościan-aktorów u nas, zastanowić się należy, jaka jest właściwie idea teatru włościańskiego i czy tego rodzaju obwożenie domorośłych amatorów jest racjonalnem, czy też nie.

Teatr włościański na wsi ma doniosłe znaczenie, jako jeden z czynników, podnoszących kulturę wieśniaków.

Organizowanie przeto amatorskich zespołów chłopskich, któreby w wolnych chwilach dawały szlachetną rozrywkę swojakom, jest czynem prawdziwie obywatelskim.

Mamy już, nieliczne wprawdzie, tego rodzaju trupy jak np. świetnie zorganizowaną przez poetę Lucjana Rydla, zespół w Toniach pod Krakowem. Ci jednak amatorzy wieśniacy, odznaczający się często nieposłednim talentem aktorskim, grają przedewszystkiem dla siebie i swoich. Dają wprawdzie liczne rzesze inteligentów z Krakowa na „Betlesem polskie” do Ton. Nigdy jednak ani Rydłowi, ani też jego artystom nie przyszło na myśl popisywać się w Krakowie lub urządzić tournée po Galicyi. Bo i poco?

Wyobraźmy sobie, co byśmy powiedzieli, gdyby jakiś przeciętny zespół amatorski z Zamościa na przykład lub innego miasta prowincjonalnego (wszak najmniejsze miasteczko ma swoich amatorów) — gdyby taki zespół obejżił głównejsze miasta Królestwa; wszak uważalibyśmy to za śmieszne.

Tak, jak amatorzy miejscy grają dla siebie i dla swoich, tak też trupa włościańska produkować się powinna jedynie na wsi.

Zrozumiećby można p. Olędzkiego, gdyby był odkrył jakieś nadzwyczajne talenty aktorskie wśród włościan i ów podatny materiał dobrze wyszkolił, a sztuki przez siebie wystawiane umiejętnie wyreżyserował. Wówczas impreza jego miałaby przynajmniej ten cel, że pokazałaby namacalnie, iż „spiritus flat ubi vult”, że talent nie jest wyłączną własnością sfer wyższych.

Zespół jednak, który wczoraj widzieliśmy, nie posiada żadnego z wyżej wymienionych warunków. Cel więc przedsięwzięcia chybiony zupełnie.

Kwestya ta ma niestety jeszcze t. zw. odwrotną stronę medalu i to niezmiernie smutną. Wszak p. Olędzki nie będzie stale latami całe-

mi obwoził swych aktorów po świecie; nie zaangażuje ich również żadna dyrekcya teatru. Jakież więc ich los dalszy? Powrót do wsi rodzinnej.

Czy jednak ci, którzy (według własnego mniemania) zasmakowali lekkiego chleba, którym rzekome powodzenie musiało mulej lub więcej w głowie przewrócić, czy ci wieśniacy, powróciwszy do chaty rodzinnej, nie poczują się wykojejonymi?

Nad skutkami swego przedsięwzięcia p. Olędzki nie zastanawiał się widocznie, a skutki te są bardzo poważne. Stusznie bowiem o tej sprawie mówi w „Gońcu” K. Laskowski (El):

Dziś hasłem naszym: wszystko dla ludu.

Mamy więc chłopskich teatrów sporo... Kaśki, Marychny nie zna, nie piora, Staszki nie orza, Maćki nie młóca, gdyż wszyscy w rumel roli się... „uca”.

I bardzo słusznie. dziś wyższe cele... Z połowy ludu zrobim kapele, z drugiej połowy (mi- nał czas „dworów”) stworzym lądową rzeszę aktorów, a reszta, zamiast tu gnać się w biedzie, to do... Parany sobie pojedzie!

Wzamięn na skibach,

Polskich zagonów,

Osadzim Szultzów,

Mosków, Aronów!

Niech ci zna, orza

Choć słońce pali..

A nasi będą

Grali i.. grali.

Póty... aż jęknie

Coś w chłopskiej strunie,

Zaszłocha Izami

I w przygarście splunął

I „prowodyrom” tym za swą dolę

Zagra z mazurska.. ostatnią rolę!

Antoni Woroniecki.

Z WARSZAWY.

* S. p. Z. Brodzki.

Wczoraj złożono na cmentarzu Powązkowskim zwłoki przedwcześnie, bo w 33 roku życia, zgasłego literata s. p. Zbigniewa Brodzkiego.

Zmarły dał się poznać przed kilku laty jako autor szeregu udatnych nowel oraz krytyk literackich, drukowanych przeważnie w „Prawdzie”.

Nowele Brodzkiego, wydane przed kilku laty w tomie p. t. „Chwilo”, wywołały zainteresowanie, a krytyka przyznała autorowi niezaprze- czony talent.

W roku bieżącym nakładem Wendego ukazało się na półkach księgarskich studjum literackie Brodzkiego pod t. „Poezya smutku”.

Przed trzema laty s. p. Brodzki aresztowany był wraz z żoną i przez czas dłuższy pozostawał w więzieniu.

* Aresztowanie zebrania.

W sobotę, w sali Angielskiej przy ul. Nowiniarskiej № 14 odbywało się ogólne zebranie żydowskiego Tow. literackiego. Gdy posiedzenie tylko co zostało otwarte, przybyła policja, która kazala zamknąć wszystkie wejścia, oświadczając, że zebranie jest niedozwolone. Obecnych zaczęto wypuszczać pojedynczo, zapisując nazwisko każdego z nich. Tych zaś, którzy nie mieli przy sobie żadnych legitymacyj, policja aresztowała. Procedura zapisywania zebranych trwała kilka godzin.

Powstanie w Albanii.

(Sprawozdanie telegraficzne).

Kreyn, amerykańnik, który przejechał południową Albanie i przybył do Skutari, komunikuje, że ruch objął całą Albanie, na północ rzeki Szkumbi, łącznie z Eibasan. Cztery torpedowce krążą na wodach około wyspy Imbroza, na której pojawiły się oddziały greckie.

Według raportów władz pogranicznych, już drugi dzień niema walki. Turcy strzegą usilnie linii granicznej, mirydyci więc nie mogą przesłać wiadomości do awangardy mirydytów we wsi Kukli, odległej o 15 kilometrów od Alessio.

Czy powstanie mirydytów przyjmie charakter poważny — nie można przesądzać, niema bowiem między nimi jedności. Zamiar powstańców — odejść armię Turguta paszy od morza, obecnie nie może być już urzeczywistniony.

Turcy codziennie otrzymują z Salonik znaczne posiłki. Wczoraj rzeką Bojani przysły ze Skutari statki z zapasami artyleryjskimi i żywnością, przedwczoraj 10 statków z artylerją i kartaczownicami.

Donoszą szczegóły o dowiezieniu broni mirydytom. Okręty żaglowe odplynęły z Korfu pod banderą włoską i każdy zabrał 2,500 karabinów i kilku albańczyków, poczem odplynęły do Medui. W pobliżu Medui spotkano torpedowiec turecki, wywieszono więc banderę turecką. Przy brzegu już wywieszono banderę włoską. Wyładowano tylko 3 okręty. Cztery, ujrawszy zbliżający się torpedowiec turecki, umknął.

Ze źródła urzędowego tureckiego telegrafują, że albańczycy odparci zostali do rzeki Cem. Część z nich zbiegła do Czarnogórze, część ukryła się w górach pogranicznych, część zajęła dolinę między górami plemienia choti, a część zajmuje góry w pobliżu Sielca. Wszystkie pozycje powstańców otoczone są wojskami. Ruch mirydytów ograniczył się na próbie zajęcia Alaccio, jednak zostali odbici ze znacznymi stratami.

TELEGRAMY.

Petersburg, 12 czerwca. (P.) Dziś Jego Cesarska Mość przyjmował w wielkim pałacu Peterhofskim chana Chiwy.

Najjaśniejszy Pan zaliczył chana Chiwy do świty Jego Cesarzkiej Mości w stopniu general-majora i udzielił mu orderu Białego Orła z brylantami.

Byga, 12 czerwca. (P.) Wczoraj otwarto tu wystawę handlowo-przemysłową. Oprócz wystawców miejscowych wzięli udział liczni wystawcy z gubernij wewnętrznych.

Perm, 12 czerwca. (P.) We wsi Krasnoje, o 15 wiorst od miasta, ludzie, dążący na zabawę, przepawali się na promie na drugi brzeg rzeki. Prom wskutek przeladowania zatonął, przyczem utoniło się 30 ludzi.

Wiedeń, 12 czerwca. (Wl.) Kupiec zbożowy, Nower, pochodzący z Aleksandrowa pogr., został aresztowany pod zarzutem bankructwa.

Tokio, 12 czerwca. (P.) Książę Kan In przyjął godność prezesa, a poseł rosyjski prezesa honorowego Towarzystwa japońsko-rosyjskiego.

Saloniki, 12 czerwca. (Wl.) Sultan Mohamet V udał się z Salonik do Kossowa, witany owoacyjnie przez ludność. Przed wyjazdem z Salonik przesłał sultan żonom swym serdeczne pozdrowienie telegraficzne do Konstantynopola. Drogi, które sultan ma przejechać strzeże silna straż wojskowa, rozlokowana w nieprzerwanym łańcuchu posterunków.

Iskib, 12 czerwca. (P.) Przybył sultan. Oficjalne przyjęcie było nader uroczyste. Ludność zachowywała się obojętnie.

Konstantynopol, 12 czerwca. (Wl.) Tutejszy poseł czarnogórski zawezwał wszystkich przebywających tu rezerwistów wojska czarnogórskiego, aby niezwłocznie powrócili do ojczyzny.

Meksyk, 12 czerwca. (Wl.) Współzawodnictwo o następstwo po Diazie trwa nadal. Głównymi kandydatami są: Madero i De la Barra. Madero proponuje następujący kompromis: jeśli on zostanie prezydentem, natenczas De la Barra zostanie prezeń mianowany ministrem spraw wewnętrznych, a gen. Reyes ministrem wojny.

Berlin, 12 czerwca. (Wl.) Część północno-wschodnich Niemiec, a najbardziej Śląsk, ucierpiały dużo od nagłego zima. Wielkie szkody w polach tak na oziminy, jak na młode zasiewy zbóż jarych. Rzepaki w wielu miejscowościach przepadły. Góry Olbrzymie i Sudety pokryte śniegiem.

Ogłoszenie.

Zarząd Drogi Żelaznej Fabryczno Łódzkiej podaje do wiadomości, że bagaż nieodebrany i przedmioty przez pasażerów w obrębie drogi: na stacyach, w wagonach lub na torze zagubione i ogłoszone w miejscowych dziennikach i Piotrkowskich Wiadomościach Gubernialnych, a mianowicie: 1) w roku 1909 za nr. 47, 48 i 49, 2) za nr. 50, 51 i 52, 3) w roku 1910 za nr. 4, 5 i 6, 4) za nr. 7, 8 i 9, 5) za nr. 12, 13 i 14, 6) za nr. 16, 17 i 18, 7) za nr. 20, 21 i 22, 8) za nr. 25, 26 i 27, 9) za nr. 30, 31 i 32, 10) za nr. 34, 35 i 36, 11) za nr. 38, 39 i 40, 12) za nr. 43, 44 i 45, 13) za nr. 48, 49 i 50, 14) za nr. 51, 52 i w roku 1911 za nr. 1, 15) nr. 4, 5 i 6, 16) za nr. 8, 9 i 10 zostaną sprzedane przez publiczną licytację na stacji Łódź-Fabryczna w dniu 23 i 24 Czerwca (6 i 7 Lipca) 1911 roku o godzinie 10 rano w sali klasy III na stacji Łódź-Fabryczna.

W dniu 14 b. m. jako w wigilię imienin s. p.

Wita Jana Władysława Zarzyckiego

b. referenta wydz. asekur. Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi,
odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele św. Krzyża o godzinie 8-ej rano, na które zaprasza przyjaciół i kolegów
2166

Rodzina.

Bruksela, 12 czerwca. (P.) Balon sterowy „Ville de Bruselle” zerwał się nagle i wzleciał w powietrze bez załogi. Opadł w Louvain.

Z ostatniej chwili.

Bochum, 13 czerwca. (Wl.) Z Westfalii nadchodzą wiadomości, że katolicy księża niemieccy zabraniają stowarzyszeniom polskim śpiewać kościelne pieśni po polsku podczas pochodów procesyjnych. Jak się domyślają, akcja duchowieństwa w tym kierunku jest nową szykaną antypolską, inspirowaną z góry.

Rzym, 13 czerwca. (Wl.) W sprawie koncepcji, udzielonej Niemcom w Trypolisie na założenie kolonii, dowodzą tutejsze sfery dyplomatyczne, że kwestya ta może wywołać podobne zawikłania, jak kwestya marokańska. Zachodzi obawa, że Niemcy wyzyskują ekonomiczne warunki, które stworzyły Włochy długoletnią pracą i nakładem olbrzymich kosztów.

Paryż, 13 czerwca. (Wl.) W kołach parlamentarnych mówią, że Niemcy zachęciły Hiszpanię do akcji w Maroku i obiecały patrzeć przez palce na jej zarządzenia wojskowe; milczenie rządu niemieckiego wywołało tutaj wielkie zdziwienie i uchodzi za potwierdzenie tego przypuszczenia.

Berlin, 13 czerwca. (Wl.) Dzisiejszy „Morgen Post” zapewnia, że ataki części prasy francuskiej na Hiszpanię i delikatne protesty dyplomacji w sprawie wyładowania wojsk Hiszpanii w Larrach, są ukartowaną komedią pomiędzy Hiszpanią i Francją; co zaś do podziału Maroka, porozumienie już dawno zostało osiągnięte i zamiana tych części na kolonie nastąpi w stosownej chwili.

Lizbona, 12 czerwca. (Wl.) Generalna prokuratora uchwalila, na skutek żądania rządu, wytoczyć proces o zdradę stanu wszystkim biskupom portugalskim, z powodu ogłoszenia listu pasterskiego, protestującego przeciwko rozdziałowi Kościoła od państwa i z powodu podburzania ludności, oraz niższego duchowieństwa przeciw nowej formie rządu.

Lizbona, 12 czerwca. (Wl.) Patryarcha lizboński otrzymał od Watykanu pismo, zabraniające duchowieństwu udzielania deklaracji dohodów, czego wymaga rząd.

Lizbona, 12 czerwca. (Wl.) Ruch monarchiczny wśród ludności nie zmniejsza się. W almeide wykryto siedlisko sprysiężonych, przyczem dokonano licznych aresztowań.

Konstantynopol, 12 czerwca. (Wl.) Wyprawa albańska została wstrzymana. Dzisiaj ma rząd

ogłosić, że powstańcy się poddają; ma być też ogłoszoną powszechna amnestya i zapowiedziane warunki pokoju, co nastąpi na skutek wiedeńskiej interwencji.

Ateń, 12 czerwca. (Wl.) Grecya uznała winę greckich żołnierzy podczas ostatniego zajścia granicznego i zapewniła Turcyę, że ukarze winnych.

(Telefonem z Warszawy)

Loterya. Dziś, jako w 3 dniu ciągnięcia 5-ej klasy 196 loteryi klasycznej Królestwa Polskiego padły następujące główne wygrane:

- 8000 rb. nr. 20083.
- 4000 rb. nr. 15784.
- 2000 rb. nr. 15101, 18245.
- 1000 rb. nr. 6692, 7118, 21929.
- 400 rb. nr. 1951, 4137, 6628, 7988, 9283, 9316, 9546, 10576, 14125, 15857, 17497, 17913, 18261, 19210, 19607, 20172, 21505.
- 200 rb. nr. 566, 870, 1146, 3398, 5218, 8442, 9599, 10069, 10752, 11072, 11802, 13737, 17308, 14899, 22353, 22945.
- 100 rb. nr. 704, 1426, 3746, 4602, 4782, 5983, 3616, 7191, 7309, 7720, 7855, 8196, 9924, 10389, 11691, 12488, 13339, 16043, 16348, 16448, 16749, 17084, 17551, 18005, 18063, 18792, 20047, 20197, 21494, 21623, 20404

OFIARY.

Na T-wo opieki szkolnej gub. piotrkowskiej.
(Oddział Łódzki).

Zbrane podczas wycieczki T-wa krajoznawczego w dniu 5 czerwca r. b. 5 rubli.

Do numeru dzisiejszego „Rozwoju” dołączamy tabele wylosowanych „Listów zastawnych” dyrekcji T-wa kredytowego m. Łodzi.

Tabele otrzymają dzielnice centralne, ponieważ otrzymaliśmy tylko 6,000 egzemplarzy.

„Leśniczówka” Milsza № 64.
W czwartek 15 i w niedzielę 18 czerwca

WIELKA SENSACYJNA ZABAWA
SKOK na rowerze

z wieży do basenu.

Napowietrzny gimnastyk.

Przedstawienie artystów dramatycznych z pierwszym występem dyrektora teatru

WŁADYSŁAWA GLOGERA.

Wejście 25 kop., dzieci 12 kop. Szczegóły w afiszach.

Skok o godzinie 8 i pół. 2178

Codziennie Koncert w Ogrodzie

2160 przy ul. Przejazd 20

Na miejscu Cukiernia i Mleczarnia wydaje codziennie obiady i kolacje.

Z poważaniem Budziński

Ważne dla niewyjeżdżających na letnie miesiące. Szkoła koedukacyjna Maryi Chojnackiej i zakład Irebłowski z ogródkiem i gimnastyką Władysława Chojnackiej przyjmuje dzieci na lato. Zapis od 9 do 3 ul. Pańska nr. 4. 2172-3-1

Do sprzedania

Żwir, piasek ostry i miarki na fary, może być zakontraktowany tylko w dużej ilości, bez dostawy, tylko na miejscu, bardzo tanio w Radzie Pabianickiej przy samej szosie. Wiadomość: ulica Rzgowska № 15 m. 1. 2164-3-1

Z powodu wyjazdu są

do sprzedania

lampy gazowe: salonowa, stołowa, gabinetowa i do sypialni. Wiadomość: ul. Średnia № 30 mieszk. 2, na dole. 2174-3-1

Brelok zagubiono

z monogramem F. S. z dwoma fotografiami pamiątkowymi, łańskawy znalazca złoży w administracji Rówoju za nagrodą rub. 5. 2158-3-1

Wyprzedam

zaraz: garnitur salonowy, 2 duże lustra z konsolami, pianino, słupy i kandelabry, oraz encyklopedyę niemiecką i maszynkę galwaniczną. Wiadomość: Zgierz Zegrzańska 33 m. 4 od godziny 12-7 wieczór. 2162-3-1

4 pokoje frontowe przy ulicy Piotrkowskiej № 117 do wynajęcia

Wiadomość w składzie Patefonów A. Wodzyńskiego Dzieła 20, I piętro. 2168-5-1

A. Spodenkiewicz

KONSTANTYNOWSKA № 26,

Dziś rozpoczął się

TANI TYDZIEŃ,

Sz. klientela ma sposobność zaopatrzyć się na sezon letni w dobry towar

po cenach do 35% niższych:

Pończochy czarne i kolorowe	od 25 kop.
Skarpetki	„ 15 „
Pończoszki dziecięce	„ 15 „
Rękawiczki trykotowe	„ 20 „
Swetry trykotowe dziecięce	„ 60 „
Majteczki dziecięce trykotowe	„ 60 „
Koszule i kaesony siatkowe i trykotowe	„ 50 „
Halki zefirowe i alpagowe	od 1 rb. 60 „
Kołnierze, koszule i mankiety białe z ustępstwem 10%	
Mankiety kolorowe	od 25 kop.
Koszule kolorowe	„ 100 „
Krawaty	„ 35 „
Parasolki	„ 135 „
Fartuszki	„ 30 „
Torebki, szpilki do kapeluszy, spinki z ustępstwem 25%	
i wiele innych towarów, wchodzących w moją specjalność.	

Towar tylko wyborowy!!!

A. Spodenkiewicz

KONSTANTYNOWSKA № 26.

2167

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej

niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacji towarowej Łódź-Fabryczna w dniu 19 czerwca n. st. 1911 roku, o godz. 10 rano na zasadzie artykułu 84 Ogólnej Ustawy rosyjskich dróg żelaznych, będą sprzedane z głośniejszej licytacji niewykupione przez odbiorców towary przybyłe z frachtami: Ostrowiec Nad. 5162 wino węgierskie, Henoch Pfefer; Skierniewice W. 2298 antałek próżny, Karpiński Winnica m. Pol. Z. 661 próbki sukiennych towarów, Saftan i Biliński; Kolarasz Pol. Z. 60438 wino besarabskie, Sruł Rzeźnik, zaliczenie 18 rb. 80 kop.; Zabkowice W. 67668, węgiel kamienny, Kopalnia Grodziec II dla Ferdynanda Königa; Triest Granica 101044 sardynki, Ekspedycja towarowa st. Granica dla Edmunda Bogdańskiego; Herby Her. Ki-l-cc 18906 oliwa, H. Koczalski i S-ka; Sosnowiec W. 10081 Sliwowiec M. Mitnicki i S-ka; Derbent Wik. 12420 konserwy z moreli i brzoskwiń B-cia Agasianc; Warszawa W. 409613 sardynki, Front; Torensberg R. Or. 124352 konserwy rybne, W. M. Sel, zaliczenie 240 rb.; Torensberg R. Or. 216334 oleje, Akc. T-wo Rigskiej parowej olejarni, dawniej Hartmana; Grodno Pól. Z. 101890 syrop kartoflany, Stoczyk i Aleksandrowicz, zaliczenie 14 rb 62 kop.; Moskwa M. Brz. 31598, 31610, 31618 31621, 32235 i 32200 koniaki i nalewki, Dom Handlowy Smirnowa; Moskwa m. B. Ur. 193436 koniak, Tomaszów. Towary zakwestyonowane nie przyjęte przez odbiorców: Andżan 8279, Krasnowodsk 1902, Kermine 105, Baku 4321, Pietrowsk 26637, Astrachan 17713, Gorczakowo 4656, Krasnowodsk 11966 i Baku 14208 bawełna; Białystok 138640 sztuczna wełna; Gzichów 8347 rury żelazne; Kielce 3543 bagaż; Perm 1184 bagaż, Sosnowiec 26706 rury żelazne, Skierniewice 3665 tektura, Kiszyniów 66407 para kamaszy, Żytomierz 4672 gwoździe szewckie. Towary znalezione bez dowodów: kufer, odpadki bawełniane, bawełna, manufaktura, kołdry bawełniane i rogoże stare.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacji Łódź-Fabr., w d. 20 czerwca n. st. 1911 r. o godzinie 10 rano. 2163

DROBNE OGŁOSZENIA.

A!A!A! Meble różne okazują się tanio sprzedam: Kredens stół, 12 krzesel, szafy do ubrania, otomana dywanowa i ceratowa, 2 łóżka z materacami, umywalka, szafka nocna, bielizniarka z lustrem, toaletka, 2 garnitury mebli, tremo, biurko, bielizniarka, zegar ozdoby, ekran, parawanek, lampy, gramofon, obrazy olejne, słupki. Nawrot 44, m. 3. 4329-10-8

A.A.A.A. Nauczycielki znające obce języki, muzykę; bony z szyciem; angielski, francuski, niemiecki, gospodynie, z chlubnymi rekomendacjami poleca Biuro Ludwiskiej, Piotrkowska 92. 4618-3-3

A.A.A. Na lato studentów, nauczycielki z wyższym wykształceniem, nauczycieli, francuski, niemiecki, bony z szyciem, freblanki, osoby do towarzyszenia, pielęgniarki, gospodynie, świadectwa doskonałe — poleca biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 2139-6-2

A. Meble wyprzedam tanio: kredens, stół, krzesła, szafę, otomanę, bielizniarkę, łóżka z materacami, biurko, fotel, maszynę, gramofon, zegar, lampę wiszącą. Główna 42 mieszka. 91 w drugim podwórzu. 4710-1

Barzo eleganckie mieszkanie w ogrodzie, składające się z 3 pokoi z kuchnią, pokojkiem dla służącej i wszelkimi wygodami są od 1 lipca do wynajęcia. Łódź Widzewska 135. 4656-3-2

Chłopczy porządnych rodziców, chcących nauczyć się ślusarstwa mogą się zgłosić, Mikołajewska № 30 4713-1

Domek czteromieszkańcowy w Nowych Chojnach, ul. Postępowa nr. 18, koło lasu Fischera, na drodze do lasu w Rudzie jest zaraz do sprzedania. 4709-2-1

Do sprzedania rolowa nowa na resorach. Ulica Widzewska nr. 50, stróż wskazuje. 4688-3-2

Doswiadczona wychowawczyni (nauczycielka) przyjmie kondycję. Główna 50 m. 26 4642-2-2

Do wynajęcia od 1 lipca 2 pokoje z kuchnią ze wszystkimi wygodami w oficynie na 3-m piętrze. Benedykta № 22. Cena 400 rb. 4616-3-3

Dziewczynka 2-u tygodniowa, niechrzczona do oddania na własność Plac Kościelny nr. 8. 4602-3-3

Dziewczynka do bielizny, potrzebna zaraz płatna. Długa № 20, m. 33 4697-1

Do sprzedania dwa rowery nowe. Wiadomość: ul. Przejazd № 12, m. 23. 4685-2-1

Filja piekarska w dobrym punkcie do sprzedania, wiadomość na miejscu, róg Zakątnej i Andrzeja № 58, w sklepie, 4693-3-1

Filja piekarska do sprzedania w dobrym punkcie. Konstancynowska 32. 4427-3-3

Kucharka-gospodyni, znająca się wymienienie na kuchni, poszukiwana do kawalera. Zgłaszać się Piotrkowska 112, Mentz, od 5-7 po poł. 4683-3-1

Łągiwniki Małe, Osada w Łosińskich 6 morgi ziemi ornej, morga łąki, staw zarybiony, zagajnik, rzeka, dom 3-ch pokojowy, zabudowania gospodarskie, inwentarz żywy, martwy; wszystko razem sprzedam za 4,000 rb. Pańska 3, Niemierski. 4691-1

Młodziarstwo z ubiadanymi, dobrze prosperującą, okazująco tanio sprzedam. Mała róg Benedykta 27. 4621-3-3

Młody człowiek z 4 klasowym wykształceniem zna dobrze algebrę i rosyjski, poszukuje pracy. Zielona 48-29. 4638-3-3

Magiel w dobrym stanie do sprzedania. Miłsza № 19, wiadomość w sklepie. 4521-6-5

Magle do sprzedania. Widzewska róg Nawrot 94. 4652-2-2

Meble do sprzedania tanio aby zaraz: kredens, stół, krzesła, szafa, otomanę, bielizniarkę, tremo, łóżka z materacami, biurko z fotelami, zegar, lampę, maszynę Konstancynowska № 10 m. 7A, w drogłej bramie. 4711

Meblowane kawalerskie pokoje do wynajęcia. Benedykta nr 35. 4294-6ws5

Na kolonie letnie potrzebny nauczyciel jako dozorca chłopców. Wiadomość: Miłsza № 16. 4643-3-2

Od 1 lipca do wynajęcia w nowym domu różne mieszkania, mniejsze i większe, zdatne dla tkaczy, na stolarnię lub ślusarnię po przystępnych cenach. Dowiedzieć się można na miejscu u gospodarza, Radogoszcz, ulica Gaizlera nr. 9. 4590-8-1

Potrzebne zdolne panny do szycia. Ulica Benedykta nr. 10 m 32, oficyna 4714-1

Pianino mało używane tanio do sprzedania. Piotrkowska 85 m. 10. 4717-3p1

Pokój do wynajęcia, przy rodzinie. Widzewska 127 m. 29 4637-1

Piękne salonowe meble do sprzedania. Obejrzeć można Średnia nr. 20, w pralni chemicznej. 4561-3ws2

Potrzebna zdolna p. asowaczka, ulica Staro-Zarzewska № 27. 4646-3-2

Potrzebne zdolne panny do szycia, Piotrkowska 209-14. 4670-3-2

Potrzebne prasowaczki i praczki, Dzielna 22, Muszyński. 4667-2-2

Piekarnia do odstąpienia, Zubardz, ul. Klinka № 7 4684,3,2

Potrzebna zdolna prasowaczka na koszule i drobiazgi, Juliszka nr. 13. 4599-3-3

Potrzebny rauer do kratzraunaszchiny, na bawolnany towar Luzy 42. 4690-3-1

Pokój zaraz do wynajęcia dla inteligentnej osoby przy rodzinie. Przejazd 46, m. 4. Osobne wejście, I piętro front. 4575 2-1

Potrzebne zdolne podręczne do krawieczyny Rzgowska 11 m. 14. 4695-2-1

Potrzebny uczeń do cukierki zaraz Rzgowska 5. Tamże bilard do sprzedania tanio 4577-2-1

Potrzebny czeladnik krawiecki do spodni. Długa 4, m. 23. 4680-1

Potrzebni ślusarze na roboty budowlane oraz chłopcy do nauki. Wólczańska 166. 4682-3-1

Przyjmują dzieci na wychowanie, nie robi różnicy czy duże czy małe. Nowe Chojny, ulica Wesoła 15. 4688-1

Pralnie do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu. Ulica Benedykta 21. 4702-2-1

Rower używany dobry, sprzedam tanio. Juliusza 42, I piętro front. 4708-1

Rutynowana nauczycielka, polska, poszukuje kondycji na wyjazd. Narodowość nie stanowi różnicy. Zachodnia 13 m. 8. 4666-2-2

Sklep kolonialny zaraz do sprzedania. Wiadomość: ul. Wólczańska nr. 16. 4597-3-3

Sklep do sprzedania w dobrym punkcie, Bazarowa nr. 2. 4601-3-3

Sklep do odstąpienia w Dobrońcu na przejeździe od Pnbianic do Łasku, każdego czasu, gruntu z obsłową 7 i pół morgi. Wiadomość na miejscu 4665-3-2

Sklep do sprzedania kolonialny. Nowo Zarzewska 51. 4678 3-1

Sklep z mieszkaniem za 60 rb rocznie do wynajęcia w Stokach od 1 lipca. Wiadomość: Kaultzera 38, m. 3 w Widzewie. 4699-1

Sprzedam mały sklepik. Główna № 58 4701-4-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny zaraz do sprzedania. Braźniańska 43. 4719-2-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz, ul. Reitera nr. 12, Zubardz. 4623 2-2

Szafę szewską sprzedam i maszynę słupkową. Tamże potrzebny zdolny czeladnik szewski, Widzewska 96, sklep 4654-3-2

Starszy robotnik cy. poszukiwany od razu do ręcznej prasy A. Michalski i J. Reichert, apretura i farbiarnia, Zakątna 61. 4641,3,1

Sklep kolonialno-spożywczy do sprzedania, lokal tani, Średnia nr. 98. 4626-3wp2

Tanio sprzedają dwa place na Konstancynowskiej ulicy nr. 76 i Włodz-mierskiej nr. 7 Na pierwszym — duży budynek, mieszczący 60 koni, może być oddany w dzierżawę. Wiadomość na miejscu u stróża 4591-3wp2

Tablice szkolne, mapy i obrazki do odstąpienia. Wólczańska 139, pensja. 4681-3-1

Uczeń 7-mio klasista gimnazjum rosyjskiego poszukuje kondycji na wyjazd. Konstancynowska 5 m 28. 4663-2-2

Uczeń IV klasy, szkoły polskiej poszukuje kondycji. Wiadomość: Piotrkowska 3, Malerzanowski. 4671-2-2

Zdolni aszlegarzy i ślusarzy na gładkie i budowlane roboty mogą się zgłosić. Mikołajewska 30. 4712-1

Zabłąkaną sakę, małą, czarną, podpaianą, można odebrać u stróża. Ul. Dzielna 41, za zwrotem kosztu. 4689-1

2 place po 40X60 przy ulicy Działkowskiej, obok parku. Wiadomość: Miłsza 16. 4614-3-2

2 magle do sprzedania w dobrym stanie, niedrogo. Suwalska nr. 16. 4718-2-1

4 place półmorgowe na dwa fronty 10 kop. lokić kwadratowy uż przy polu wysięgowym, spłata ratami, odstąpię. Pańska 3, Niemierski. 4693-1

1,500 potrzebny na ukończenie domu murowanego posuniętego do I piętra, zapłacę dobry procent. Pańska № 3, Niemierski. 4692-1

Zagubione dokumenty.

Dowód za № 23366 Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożytkowego Oddziału I w Łodzi na zastaw ruchomości zgubił; zast. zeżenie zrobione. 4686-3-1

Domanski Józef zagubił paszport, wydany z gminy Męka, pow. sieradzkiego, gub. kaliszkiej. 4687-3-1

Emilja Słupka zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki K. Schöblera. 4696-1

Florentyna Kajzer zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Eisenbrauna. 4576-1

Franciszek Miszkiewicz zagubił paszport, wydany z magistratu łódzkiego. 4594-3-1

Ignacy Łukowski zagubił paszport, wydany z gminy Wierzchów, gub. kaliszkiej 4705-1

Jrma Rychler zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Taubego 4647-3-2

Józef Sawierczynski zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Barczńskiego 4704-1

Jan Fencke zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Henryka Feksa. 4679-3-1

Jan Kawczyński zagubił paszport, wydany z gminy Krasniewice. 4684-3-1

Paszport Edwarda Kočke, zagubiony 1910 roku za № 816, wydany przez magistrat w Włodzawce. 4645-3-2

Rudolf Siat zagubił paszport i bilet wojskowy, wydany z gminy Wymysłów, gubernii piotrkowskiej 4707-3-1

Samuel Faurica zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Szwelgera 4706-1

Stanisław Wólczański zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Miłza. 4648-3-2

Zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Klindermanna na imię Otlyli Fuks 4700-1

Zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Allarta i Rousseau na imię Stanisławy Libich. 4715-1

Zagubił bilet loteryjny 5-klasy Królestwa Polskiego № 18863 bilet nieważny. Aleksandrowska № 95-4. 4498-2-1

Zagubił paszport, wydany przez wójta gminy Złoczew gub. kaliszkiej, na imię D. J. Truskolskiej. 4661-3-2

Zagubił kartę od paszportu, na imię Ludwika Olszewskiego, wydaną z fabryki Flazera. 4596

W 7-kl. zakładzie naukowym żeńskim z klasami przygotowawczymi
Janiny Tymienieckiej,
 Widzewska № 42.
 Egzaminy wstępne, oraz przedwakacyjne zapisy uczennic do 6-ciu klas włącznie rozpoczynają się dnia 10-go czerwca i trwać będą do dnia 22-go czerwca.
 Prócz obowiązujących przedmiotów szkolnych w wyższych klasach wykładana będzie: buchalteria oraz korespondencja handlowa, w klasach niższych: konwersacja w języku niemieckim i francuskim, gimnastyka, nauka śpiewa oraz slöyd. Dzieci przyjmują się od lat 6-ku. 2134

Piotrkowska 91 dom W-go Rankego Piotrkowska 91.
MAGAZYN WYROBÓW GUMOWYCH
I. Baumgarten Piotrkowska 91,
 (dawniej Piotrkowska 69)
 po zmianie lokalu i znacznem powiększeniu zakresu prowadzonych artykułów poleca w wielkim wyborze na sezon bież.:
Obuwie najnowsze, fasonów
 Sandały
 Artykuły podróżne
 Linoleum
 Ceraty
 Artykuły sportowe
 Zabawki
 Artykuły techn. i chirurg.
Płaszczki i peleryny nieprzemakalne
Płótno gumowe
Patentow. obcasy (gumki) z „Dermatyną“
Chodniki kokosowe
Bieliznę impregnowaną Linol i t. p.
 Wszelkie roboty linoleumowe przyjmuje i wykonywa prędko, 2081
akuratnie i tanio.
 Towar wyborowy. - - - Ceny nader przystępne!!!
Piotrkowska 91 dom W-go Rankego Piotrkowska 91.

Prasowaną słomę
 żytnią, zdrową, sprzedaje po 70 kop. za 120 funtów z dostawą na miejsce i prosi o zamówienia Zarząd Dóbr Łuścierz pod Zgierzem.

BREITKOPF i PRZANOWSKI
 dawniej LEON JANTZEN.
 Generalni Przedstawiciele na Królestwo Polskie i gubernie ościenne:
 NAJWIĘKSZEJ ANGIELSKIEJ FABRYKI MOTORÓW
„CROSSLEY Bros Ltd., Manchester“.
 Najlepsze Motory gazowe, naftowe i na gaz ssany
Fabryki Braci BUENLER w Uzwill pod Zurychem (Szwajcaryja).
 Towarzystwo Antoni Erlanger i S-ka w Moskwie
 Kompletnie urządzenia młynów. Maszyny młyńskie. Turbiny wodne.
T-wo Budowy Wagonów i Zakładów Mechanicznych „FENIKS” w Rydze.
 Wialnie, Brony sprężynowe, plugi, młocarnie i t. d.
 WARSZAWA, Miodowa Nr. 15.
 Telefon 1-56. Adres telegr. „Stefjóz“.

POSESYA
FABRYCZNA
 W ŁODZI
 do sprzedania lub wydzierżawienia.
 Sala shedowa 40x40 łokci
 3 sale 30x11 1/2 „
 6 sal 25x8 „
 mały dom mieszkalny, stajnie i różne szopy drewniane.
 Dowiedzieć się można: ul. Przejazd Nr. 82 u stróża. 2146

Pleskowa Skała — Polska Szwajcaryja.
 Klimat podgórski. Letnie mieszkania umeblowane od rb. 45—175 całe lato. Wiadomość: Warszawa Nowogrodzka 25 m. 5 od g. 6—8 wiecz. Telefona 86-83. 2135
 Z powodzeniem egzystująca od lat paru w jednym miejscu
Piwiarnia

z kompletnem urządzeniem z powodu wyjazdu z Łodzi, jest do sprzedania. Wiadomość w piwiarni, ulica Wysoka № 27. 1892
Letnie mieszkania
 do wynajęcia: kąpiel rzeczna, las, piasek, okolica bardzo ładna, wszystkie prowianty na miejscu. 20 minut drogi od stacji Andrzejów. Domy W-nej Kochanowskiej, wiadomość na miejscu u stróża Talina, w Jazach (Bedoń). Ceny bardzo przystępne. 2028—2—1

 Opony, łańcuchy, trąbki, latarki acetylenowe i wszelkie części rowerowe po nietykalnie niskich cenach. Tamże rower nowy tanio do sprzedania. Południowa 27, m. 26, od 12-7. 2120-3-1

Ważne dla amatorów gumek do obcasów!!!
Żądać wszędzie!!!
 Angielskie patentowane ochraniacze obcasów (gumki)
Dermatine
 z mosiężnymi gwiazdkami i szrubkami,

 uznane powszechnie za najlepsze bo najtrwalsze. Z powodu pojawienia się w handlu gamek szarych, ludzkiego naśladowujących nasz wyrób, zwracamy uwagę na № patenta i napis „DERMATINE“ pomieszczony na każdym ochraniaczu. — — — — — Sprzedaż hartowa:
M. Ch. Sztucki i U. Behagen, Łódź, Nowomiejska 4.

Na raty.

PATHEFONY
są najlepsze,
 bo grają bez IGIEŁ czysto i bardzo głośno.
 Proszę przyjść i przekonać się.
Cenniki i repertuary na żądanie bezpłatnie.
SPECYALNY SKŁAD
Aleksandra Wodzyńskiego,
 ulica Dzielna № 20. 2143

Towarzystwo Cyklistów — „UNION” — Plac Sportowy „Helenów”.
 W czwartek, d. 15 czerwca 1911 r. o godz. 3 i pół po poł.
Wielkie Międzynarodowe Wyścigi
Startują: Wszechświatowy mistrz **Tommy Hall**—Anglia.
 Mistrz na Węgrzech **M. Gniłka**—Węgry.
 Sześciodniowy jeździec **Otto Pawke**—Niemcy i inni.
Program: Biegi dystansowe za dużymi motocyklami, biegi sprynterów i piesze.
 CENY MIEJSC: Krzesła przy starcie Rb. 2.50. — Passepartout (w środku toru) Rb. 2 — Trybuna przy starcie I rząd Rb. 1.50, II, III i IV Rb. 1.25. — Taras I rząd 1.25, II rząd Rb. 1.00, III i IV rząd 85 kop.
 Wejście 45 kop.
 Uczniowie i dzieci 25 kop.
KONCERT.
 Bilety wcześniej nabywać można w księgarni „POMMER i S-ka” przy ulicy Piotrkowskiej № 71.
Każdy bilet upoważnia do bezpłatnego wejścia do Helenowa. 2161

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światłolecznicy
D-rów L. Falka, Z. Golca, i St. Jelnickiego
Wólczańska № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych —
płaca za poradę 60 kop.

Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11—12 pp. i od 7—8 w niedziele i święta od 8—10 rano
i od 12 $\frac{1}{2}$ do 1 $\frac{1}{2}$ po południu.

Kobiety na choroby weneryczne przyjmuje specjalnie pani Dr. Zand Tenenbaumowa
w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5 $\frac{1}{2}$ — 6 $\frac{1}{2}$, po południu. 1738r

CENTRALNA KLINIKA chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA
BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB
65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP.
Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu
sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

Dla Pań, dbających o swoją
URODĘ
i młodzieńczą świeżość cery poleca się jed-
yny specjalny kosmetyk

CREM VENUS

St. Górskiego,

Pryszcze i lizaje.
Piegi,
Cena 60 kop. i rb. 1.20.
Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach. 2055

POLIKLINIKA

chorób oczu

DE B. DONCHINA PASAŻ MAYERA № 1,
róg Piotrkowskiej.
(OKULISTA) Przyjmuje: od 10—12 i 4—7 $\frac{1}{2}$ pp.

Lecznica Dra A. Steinberga

BEREDYKTA № 3, Telefonu № 22-62.

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedia. Mechano-terapia (skrzywienia kręgosłupa, choro-
by stawów, mięśni i kości). Główna lecznicza. Pracownia przy-
rządów ortopedycznych.

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie.
Leczenie chorób skórnych.

Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonwalizacja. Stoso-
wanie prądów stałych, przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza.
Choroby nerwowe.

Gabinet światłolecznicy. Kąpiele świetlne w gorącym
powietrzu Kąpiele 4-komórkowe (vier-Zellen-Bad). 137r

Chcecie się tanio i elegancko ubrać?

garderobę wszystko szyte podług nowego angielskiego fasonu.
Proszę się i odwiedzić. Obstałanki prędko i
przekonać. akuratnie wykonywa.

Sprzedaj za gotówkę i na raty.

**L. Kleinoth, PIOTRKOWSKA
Nr. 99. 976**

Dr. H. Sadkowski

Piotrkowska 120

Przyjmuje z chorobami wewnątrz-
nymi (spec. żołądka i kiszek).
Codziennie od 9—10 rano i od 5
do 7-ej po poł. 2501

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE,
SKÓRY, DRÓG MOCZOWYCH
Benedykta № 9.
(9—12 r. i 4 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ w.) 1483

Dr. A. S. Tenenbaum

Chor. wewnętrzne i dzieci.
(Choroby żołądka i kiszek).
Wschodnia № 49.
przyjm. od 8—9 r. 15—7p p 3542

Dr. Ark. Goldenberg

ul. Nawrot № 33
Telefonu 20-10.

róg Widzewskiej. Przyjmuje co-
dzienne do 9 $\frac{1}{2}$ rano i od g.
5 do 7 po poł. W niedz i święta
do 11-ej rano. AKUSZERYA
CHOR. WEWNĘTRZNE. 1812r

Dr. Maksymilian Papierny

AKUSZER i SPECYALISTA
CHORÓB KOBIECYCH.
ulica Południowa № 23.
Telefon 16-85.

Przyjmuje do 11 rano i od 4 $\frac{1}{2}$
do 6 $\frac{1}{2}$ po poł. 333r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2

przyjmuje od 8—10 $\frac{1}{2}$, i od 6—8
Po poł., panie od 5—6. W nie-
dziele i święta od 8—1 r. 637r

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ

(starszy) Telef. 17-14
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci
i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r.
od 5—8 pp. 1426r

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób skór-
nych, włosów, wenerycz-
nych lub dróg moczowych
Gabinet Roentgenowski i światło-
lecznicy, Krótka 4 tel. 19-41.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Przyjmuje od 8—2 i od 5—9 w.
la na osobną poczekalnię 425r

Dr. A. GROGLIK

Zachodnia 69 przy ul. Zielonej.
Choroby skóry i włosów,
weneryczne i dróg moczowych
Przyjmuje 8 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$, r. i 6—8 w.;
panie 5—6 wiecz.
W niedziele i święta od godz. 9
do 12 rano. 2474-r

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe Dr. Stanisł. Piokarski

PIOTRKOWSKA № 115
Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8
wiecz., kobiety od 4—5. 1331-r

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg mo-
czowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11—1 i 4—7 $\frac{1}{2}$ w. 76r

Dr. med. W. Kotzin

Ulica PIOTRKOWSKA 71.
Choroby serca i płuc,
przyjmuje od godz. 9 $\frac{1}{2}$ —10 $\frac{1}{2}$, r.
i od 4—6 pp. 2019r

Dr. med. Z. GOLC

Choroby skórne i wozor.
Ul. MIKOŁAJEWSKA № 18.
Godz. przyjęć: od g. 9—12 i od
4 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$, wiecz., w niedziele i
święta od 9 do 12 $\frac{1}{2}$.
№ telefonu 20-60 1877

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener.,
choroby dróg moczowych.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w.
dla dam od 4—5. W niedziele i
święta tylko do 1 rano 746r

Dr. Rejt

Srednia, 5 Spec. Choroby skórne,
włosów, weneryczne, kosmetyka.
Leczenie syphilisu salwarsanem
EHRlich-HATA 606.
Godziny przyjęć: od 8—1 po poł.
i od 4—8 w. W niedziele i święta
od godz. 9—2 pp. Poczekalnia dla
Pań oddzielna 535-r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSÓW, (ko-
smetyka), WENERYCZNE I MOCZO-
PŁCIOWE I NIEMOCIE PŁCIOWE.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich HATA 606.
Ul. Południowa № 2.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w.,
panie od 5—6 po poł. 1420-r

Dr. med. LEYBERG

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich,
powrócił.
Ch. skóry, wener. yczne i moczopłciowe
Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8.
Dla pań 5-6, poczekalnia oddzielna.
Krótka 5, telef. 26-50. 2113

Dr. med. Aleksander FABIAN

Dyrektor Zakładu leczniczego
„Chojny”,
przyjmuje codziennie w Łodzi od
4—7 po południu
ul. Rzgowska № 3 (róg Gór-
nego Rynku). 2251r
Choroby nerwowe i wewnętrzne.

Choroby skórne, weneryczne,
oraz niemoc płciowa

Dr. St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością i ma-
sażem wibracyjnym.
Zachodnia 33 (obok Lombar. ake.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w.,
w niedziele od 9—3. Dla pań od
5—6 wiecz. 114r

Dr. I. Lipszyc

choroby dzieci.

1897 mieszka obecnie
Piotrkowska 103, tel. 15-01
przyjm. do 10 r. i od 4—5 p. p.

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. Tel. 170.
Choroby skórne, wene-
ryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od g.
9—11 r. i 5—8 po poł., panie
4—5 po poł.; w niedziele i święta
8—12 r. 1463r

KŁOWINO
STRAPHAELINE

Najlepszym środkiem, ochładzającym i znieczulającym do-
łowych, dożylnych i p. jest Kłowino Straphaeline
na wszelkie gorączki barwny ZADAC WSKAZUJE 1914

Jest do sprzedania
paręset skrzyń

próżnych, używanych rozmaitej
wielkości. Wiadomość w składzie
towarów kolonialnych A Tschep-
ke, Łódź, Nowy Rynek № 9 2090r

Zarybek karpi

szybkorosnących za 1,000 sztuk
od 3 Rb. do sprzedaży w Około-
wiczach pod Konstantynowem. 2104

Ból głowy i Migrenę

natychmiast usowa

Migreno Nervosin

Bezwarunkowo pewny i nie-
szkodliwy roślinny środek.
Żądać wapt. i skł. aptecz. tylko
oryginaln. proszków po 10 k.
Pudełko 1.20 k. Główny skład
Tow. Akc. L. Spiess i Syn.

4690—128

Do sprzedania

zaraz dobry sklep kolonialny,
tabacznicy i galanteryjny. Wiado-
mość: ul. Płocowa nr 7. 2124,3,1

Potrzebni
dwaj kelnerzy

do restauracji hotelowej w Kra-
kowie, z kancją 200 rb. — jeden
do rozpoznania obiadów po nu-
merach. Oferty w adm Rozwo-
ju sub. „Kraków”. 2149—3—1